

ÆTT OG ANNET

Løssalg Kr. 15.-

Årgang 23 Utgave 60

Grenland Ættehistorielag

November 2002

LAGETS FØRSTE UTENLANDSTUR : TIL AMSTERDAM

Her ser du noen av lagets medlemmer på tur i Amsterdam.

INNHold:

Side	3	: Budstikka 3-2002.
Side	4 – 8	: Streiftog i Grenland.
Side	9 – 10	: Amsterdam-turen.
Side	12	: Nye presteattester er filmet – Skien prestegjeld.
Side	13	: Hvem var Kiersten Larsdatter Lie?
Side	14	: Bygdebøker til salgs.
Side	15	: Spørsmål og svar.

REDAKSJONSKOMITE :

Ansvarlig redaktør :

Per Stian Bjørnø Kjendal Fredbobakken 9 3919 PORSGRUNN Tlf. 35 55 66 66

Thor Gundersen Sivert Urnes vei 55 3714 SKIEN Tlf. 35 52 27 84

Jan Christensen Kvernbekkveien 5 a 3716 SKIEN Tlf. 35 52 47 08

Gard Strøm Høgliveien 49 3719 SKIEN Tlf. 35 54 22 53

Bladet kan også motta kommentarer og bidrag via e-mail : grenland@slekt.org

INFORMASJON OM GRENLAND ÆTTEHISTORIELAG :

Formann

Jan Christensen
Tlf. 35 52 47 08
jan@slekt.org

Viseformann

Thor Gundersen
Tlf. 35 52 27 84
twgu@c2i.net

Kasserer

Andreas Søli
Tlf. 35 50 01 57
asoeli@online.no

Sekretær

Per Stian Bjørnø
Kjendal
Tlf. 35 55 66 66
kjendal@online.no

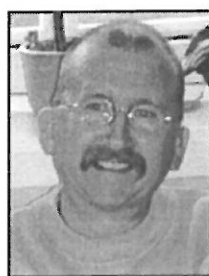
Arkivar

Kersti Sorter
Tlf. 35 97 21 57
sorter@online.no

Styremedlem

Vigdis Kverndal
Tlf. 35 54 93 17

Styremedlem

Gard Strøm
Tlf. 35 54 22 53
gstrom@online.no

Varamedlem

Frank Johannessen
Tlf. 35 59 58 41
frank.johannessen@tss.telemax.no

Varamedlem

Liv Pettersen
35 53 57 52
terjp2@online.no

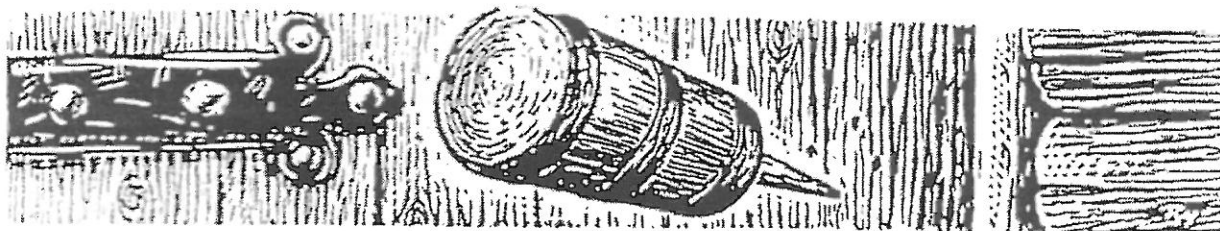
Kjenner du slektsforskere i Grenlands-området som fremdeles ikke er medlem i vår forening, og som derved går glipp av muligheten for å bruke vårt meget gode arkiv? Det kan skyldes at vedkommende ikke vet hvor en skal henvende seg. Her er alle nødvendige opplysninger for den som vil bli medlem:

Kontakt Adresse : **Grenland Ættehistorielag, postboks 169, 3901 PORSGRUNN**
E-mail : **grenland@slekt.org**

Prisene for medlemskap er som følger:

Enkeltperson kr. 100, Ektepar kr. 120, Pensjonist kr. 70, Pensjonistektepar kr. 80, Skoleungdom kr. 70
For personer i Norden kr. 150,- Personer i verden utenfor Norden 180,-

Kontingenten sendes til: **Grenland Ættehistorielag,**
Postgirokonto 05400873048,
Postboks 169
3901 PORSGRUNN

BUDSTIKKA 3-2002

BIBLIOTEK MØTER VINTER/VÅR 2002/2003:

7/11	Vigdis + Gard + Frank	
21/11	Jan + Kersti + Liv	(utvidet)
5/12	Per Stian + Andreas + Thor	
9/1	Vigdis + Gard + Frank	
23/1	Jan + Kersti + Liv	(utvidet)
6/2	Per Stian + Andreas + Thor	
20/2	Vigdis + Gard + Frank	(utvidet)
6/3	Jan + Kersti + Liv	
20/3	Årsmøte	
3/4	Per Stian + Andreas + Thor	
24/4	Vigdis + Gard + Frank	(utvidet)
8/5	Jan + Kersti + Liv	

Som vanlig begynner disse møtene kl 18.00 og avsluttes når biblioteket stenger, bortsett fra de utvidete møtene, som går fram til 21/22.00 tiden.

Møtet den 8/5 slutter kl. 19.00 pga. sommertid på biblioteket.

DEADLINE FOR ÆTT OG ANNET

Vi har satt disse deadliner : Vinter 30/1 Vår 30/5 Høst 30/9

NYE MEDLEMMER

Tore R. Lundgren, Porsgrunn

Rolf Harry Tande, Brevik

BLADER TIL SALGS

Vi minner om at vi fortsatt kan levere alle våre blader. De selges for 15,- kr pr. stk.
Rabatt ved kjøp av mange. Kontakt kassereren.

STREIFTOG I GRENLAND

Slektsforbindelser i distriktet i gammel tid

Av C.S. Schilbred (1949)

I gammel tid var Skien den eneste virkelige byen ved Skiensfjorden – i den grad en med by forstår et bymessig bebygd sted med fulle rettigheter som kjøpstad. De andre bymessig bebygde stedene ved fjorden har også eksistert langt tilbake i tiden, men de var bare ladesteder, dvs. innbyggerne hadde bare begrensede næringsmuligheter, de kunne ikke få høve til å drive alle bymessige yrker bare ved å være innvånere av ladestedet selv om de tilfredsstilte de faglige krav.

Kongen begynte alt i middelalderen å konsentrere handelen i kjøpsteder. Disse byer ble utstyrt med spesielle rettigheter, kjøpstadsprivilegier. Alle som ville drive handel som næring, måtte ha borgerskap i en kjøpstad. Det samme gjaldt håndverksmestere (dvs. håndverkere som ville drive med svenner) og skipperne. All inn- og utførsel skulle foregå over kjøpstaden, og denne fikk sitt bestemte oppland, «circumferens», hvor kjøpstadens borgere hadde enerett til å drive de nevnte yrker.

Ladestedene hørte forvaltningsmessig, og med omsyn til rettspleien, under vedkommende landdistrikt. De hadde grodd fram ved at det klumpet seg sammen hus på disse steder i bygdene, og valgte å høre under bygdas administrasjon. Hvis nå en mann ville slå seg ned et slikt sted for å drive handel, lot ikke dette seg uten videre gjøre. Han kom i kollisjon med rettighetene til den kjøpstaden i hvis circumferens ladestedet lå. I 1662 fikk Skien nye privilegier som bestemte at den som ville drive handel på kyststrekningen Bratsberg Amt måtte være borger av Skien selv om han bodde et annet sted. Før den tiden hadde det vært drevet en del handel ute i fjorden, bondeeksport av trelast og regulær handel, og denne virksomheten hadde vært en torn i øyet for Skiensborgerne.

Etter at privilegiet av 1662 kom fikk en et legalt grunnlag for selvstendig handelsvirksomhet i ladestedene i Skiensfjorden. Ved å løse borgerskap i Skien kunne en mann nå slå seg ned ute i fjorddistriktet og drive handel. Denne adgang ble også nyttet i stor utstrekning. Etterhvert ble det ganske mange Skiensborgere som var bosatt i Porsgrunn, Brevik, Stathelle og Langesund. Ved at disse folkene i administrativ og rettslig henseende hørte under Skien, fikk de felles interesser med de egentlige Skiensborgere dvs. de næringsdrivende som bodde i selve Skien. Det var atskillig samhörighet mellom Skiensborgerne enten de bodde moderbyen eller i et av ladestedene – en annen sak er at de også var i motsetningsforhold, noe jeg imidlertid ikke skal komme inn på her.

Det er et gammelt ord som sier at like barn leker best. Når folk skal gifte seg, ser vi også i våre dager en viss tendens til at en holder seg innen sin egen krets – særlig når det gjelder bondebefolkningen, er tendensen tydelig. Før i tiden var det mer enn en tendens på dette område.

Vi ser regelmessig at ekteskap blir inngått mellom personer innen samme samfunnsklasse – f. eks. innen handelsstanden – i den utstrekning at det blir et nett av slektskapsbånd mellom folk som har felles yrke.

I Skiensfjorddistriktet var det flere kjøpmanns- og skiperslekter som fikk representanter både i moderbyen Skien og i ladestedene ved at de mannlige medlemmer spredte seg innen circumferensen, og da disse søkte sine ektemaker blant de andre borgeres døtre, ble de næringsdrivende i distriktet beslektet og besvogret på kryss og tvers så det hele var som et stort spindeltev.

Jeg skal i det følgende ta for meg en del slike slekter som har konneksjoner blant næringslivets folk i fjorddistriktet i eldre tid. Dessuten skal vi se på en slekt som også griper inn i embetsverket og byadministrasjonen. Endelig vil jeg omtale et par bondeslekter som også har gjort seg gjeldende utenfor bondeyrket og hevdet seg med glans overfor handelspatrisiatet før i tiden.

Den første slekten jeg skal behandle førte navnet Winter, iallfall for de fleste medlemmers vedkommende. Den har hatt meget fremtredende representanter både i Skien, i Porsgrunn og lengre ute i fjorden. Sammenhengen mellom dem har ikke vært helt klar – bl. a. fordi alle ikke kalte seg Winter – og når de enkelte medlemmer er blitt omtalt i genealogiske- eller lokalhistoriske verker, har de til dels fått en feilaktig behandling, så den slektshistoriske sammenheng er blitt ytterligere forkludret.

Winter-slekten hører forøvrig til de vanskelige saker fordi opprinnelsen er nokså overraskende. I et par generasjoner førte den i det hele tatt ikke navnet Winter, og det er fremdeles en gåte hvor den har fått dette navnet fra. Jeg har hatt slekten i kikkerten i mange år og har stadig samlet opplysninger om dens forskjellige medlemmer.

De kjente medlemmer av denne Winterslekten grener seg ut fra to brødre – Hans Gregersen Winter som døde i Skien i 1751, og Bent Gregersen Winter, som døde på Stathelle i 1721. Spørsmålet om deres avstamning var imidlertid problemet. Hvor skrev disse brødrene seg fra? Nå viste det seg at foruten Hans og Bent var det en tredje bror, Elias Gregersen. Han døde på Kjellestad ved Stathelle i 1704. Det ble gjennom ham slektens avstamning skulle bli klarlagt. Elias førte aldri navnet Winter selv, men en del av hans barn gjorde det. At han var bror av Bent og Hans, framgår med all tydelighet under skiftet etter ham, hvor barnas farbror Hans Gregersen nevnes. Både Hans og Bent Gregersen Winter var også formyndere for barna til Elias. Nå viste det seg at Elias Gregersen i 1690 overtok Kjellestad etter en mann som het Gregers Knudsen, og kirkeregnskapene i Brevik kunne opplyse at Elias samme år hadde leid kirkens likklede til sin salig far. Det lyktes også direkte å bevise at Gregers Knudsen hadde en sønn som et Elias, idet manntallene fra midten av 1660-årene kunne fortelle det. Greger Knudsen bodde imidlertid da på gården Mo i Sannidal, først i 1671 kom han til Kjellestad. Mo var den gang aneksprestegård idet Sannidal var anneks under Bamble. Hvorledes kunne de ha seg at Gregers Knudsen satt der?

Forklaringen fant jeg i en av de eldste bevarte tingboken fra Bamble. I 1686 ble Hrs Knudsen arvinger, sønnen Greger Knudsen på Stathelle og Niels Halvorsen Utgården (i Bamble) stevnet på grunn av skatterestanser fra den tiden Hr. Knudsen brukte Lønnerygg (i Bamble). Gregers Knudsen var altså prestesønn. Den omtalte Hr. Knud er identisk

med Hr. Knud Lauritsen Malmø, som var sokneprest i Bamble fra 1631 til ca. 1670. Gregers Knudsen brukte altså prestegården Mo i annekset Sannidal, mens faren var sokneprest. Da faren døde, overtok Gregers Kjellestad. – Niels Halvorsen Utgård, som i 1686 ble nevnt som Hr. Knudsens arving, var imidlertid ikke en svoger av Gregers Knudsen. Niels Halvorsen var gift med en Sara Gregersdatter, som levde fra omkring 1630 – 1713. Hun var sikkert datter av Hr. Knudsens formann som var sokneprest i Bamble, – Hr. Gregers Mortensen. Forklaringen på disse innviklede forhold er antagelig: Br. Knud Lauritsen Malmø har da han ble sokneprest i Bamble, giftet seg med enken etter Hr. Gregers Mortensen – det var alminnelig gamle dager at presteenken fulgte med kallet. Hr. Knud har da fått Sara Gregersdatter som stedatter. Selv fikk han med sin «arvede» hustru sønnen Gregers, som altså ble Saras halvbror. Gregers Knudsens fornavn skriver seg sikkert fra farens ekteskapelige forgjenger. Det er forskjellige forhold som bekrefter de opplysninger som er gitt ovenfor, men jeg kan ikke nå komme nærmere inn på dette.

2

Winterslekten kan altså føres tilbake til Hr. Knud Lauritsen Malmø, som var sokneprest i Bamble omkring midten av 1600-tallet. Han var far til Gregers Knudsen på Kjellestad, som levde fra omkring 1635 til 1690. Gregers Knudsen hadde 3 sønner, Elias, Bent og Hans. Den førstnevnte overtok Kjellestad – den andre – Bent Gregersen, som opptok etternavnet Winter slo seg ned på Stathelle, mens den siste av brødrene, Hans Gregersen, som også kalte seg Winter slo seg ned i Skien. Han fikk etterslekt over hele fjorddistriktet. Brødrene Elias og Bent fikk også etterslekt, men den har ikke i den grad gjort seg gjeldende. Vi skal se på de tre brødre hver for seg.

Elias Gregersen overtok som nevnt Kjellestad etter faren. Han var visstnok født i 1663 og døde i 1704. Opprinnelig for han til sjøs som skipper, men i sine seinere år var han bare opptatt med driften av sin gård Kjellestad. Etter hans død ble Kjellestad i 1708 solgt til skipper Bent Iversen Tisted, stamfaren for det velkjente Blehr-dynasti som i omkring 150 år residerte på gården. Da Tisted, som forøvrig var svoger av Elias Gregersens bror Bent, kjøpte Kjellestad, ble skjøtet utstedt av formynderne for barna til Elias. Dette dokument som er utstyrt med underskrifter og segl, er i Breviks Historielags besittelse. Det er meget interessant fra slekthistorisk synspunkt fordi det viser signaturer og segl til 6 prominente Skiensborgere på den tid – Simon Jørgensen (Wesseltoft), Hans Gregersen (Winter), Bent Gregersen Winter, Jens Gregersen (Forbech), Peder Gregersen (Forbech) og Hans Bruun.

Av Elias Gregersens barn ble en datter – Karen – gift med overformynder i Skien Ole Pettersen Cudrio. En annen datter – Elisabeth – giftet seg i Skien med Clas Nilsen Holst. Elias hadde også 6 andre barn, men såvidt jeg vet griper de ikke inn i distriktets slekter.

Bent Gregersen Winter var gift med en søster av Bent Iversen Tistedes kone. Bent bodde i begynnelsen av 1700-årene i Skien, flyttet seinere til Stathelle, hvor han døde i 1725. Han hadde en sønn som het Gregers Bentsen Winter og som var skipsreder og trelasthandler på Stathelle. Han var en betydelig forretningsmann og satt meget godt i det. På tross av at han hadde hele 13 barn, hvor av 8 nådde voksen alder, fikk han ikke et eneste barnebarn – ingen av hans barn giftet seg.

Hans Gregersen Winter, som holdt til i Skien, er den av Winterne som er av størst slekthistorisk interesse. Med

Anna Jørgensdatter Holst fra Skien hadde han bare 3 barn, men de besørget alle for å skaffe materiale for ettertidens slektsforskere. Datteren Karen ble gift med skotten David Chrystie som var innvandret til Brevik, og hun er blitt norsk stammor for en gren av den overordentlig interessante og betydningsfulle Chrystieslekt her i landet. Jeg kan ikke komme nærmere inn på denne slekten nå, men skal bare nevne at den har – eller rettere hadde – en Breviksgren og en Mossegren. – Karens søster Amborg ble gift med Johan Octavio von Cappelen. Skien. Den tredje av søskenflokket het Elias. Han var en meget produktiv herre. Ikke mindre enn 15 barn var han opp hav til. De var delt på to ekteskap – ett med Kirsten Boyesdatter av Skiensslekten Ording og ett med Marthe Frantsdatter Cudrio. Elias Hansen Winter var også gift en tredje gang, nemlig med Alison Chrystie fra Moss, brordatter av svogeren David Chrystie i Brevik. Alison var forøvrig Elias Winters 2. hustru i kronologisk orden. Ekteskapet med henne var kortvarig og barnløst – hun døde bare 23 år gammel. I sitt 1. og 3. ekteskap hadde altså Elias Winter 15 barn. Av disse ble en datter Anne og deretter en datter Alison Kristine gift med Jochum Jørgensen Wesseltoft, Skien. Etter Wesseltofts død ble Alison Kristine gift med kjøpmann Poul Fredrik Lieungh, Skien. Datteren Amborg ble gift med skipper og kjøpmann Frants Cudrio, Skien.

Det var tredje gangen Winter- og Cudrioslektene ble knyttet sammen ved giftermål.

Datteren Kirstine Dorothea fant seg en livsledsager som het Christian Dorph. Han var studiosus, ble klokker og organist og skoleholder i Larvik, men var udugelig og måtte slutte i 50-årsalderen. Senere bodde han i Bratsbergkleven ved Skien. Elias Hansen Winter hadde 3 sønner som levde opp. Hans var skipper, bosatt i Skien og gift med en datter av kjøpmann Halvor Nielsen der. Boye slo seg ned som høker i Østre Porsgrunn, fikk senere borgerskap som kjøpmann og opparbeidet en betydelig forretning. Winthergaten i Østre Porsgrunn bærer navnet etter ham. Elias Winters yngste sønn, Zacharias, bodde også i Porsgrunn. Han var skipper, førte fartøy for Halvor Nielsen i Skien – svigerfaren til broren Hans – senere for Jørgen Aall. Zacharias ble gift med en porsgrunnsdame – Anne Helene Kiil, datter av skipper og kjøpmann Jens Kiil og Marie Manal.

Vi er altså nå kommet til Porsgrunn og skal oppholde oss litt der. Den nevnte kjøpmann Jens Kiil var dattersønn av en annen Jens Kiil, som var skipper og likeledes bosatt i Porsgrunn. Denne Jens Kiil den eldre var gift med Guri Gundersdatter Buer, datter av en mann som, het Gunder Solvesen Buer i Porsgrunn. Den sistnevnte levde fra ca. 1672 til 1740 og var kjøpmann og skipsreder. Han var en matador i Porsgrunn på sin tid. Jeg tror også han har noe av en rekord her i distriktet med omsyn til giftermål. Han var nemlig gift hele 5 ganger. Gjennom sin mor stammet han fra det kjente lensmanns- og trelasthandlerdynasti på Meen i Gjerpen – det går tilbake til Dyre Meen som levde i 1500-årene. Jeg skal ikke gå nærmere inn på denne slekten, men bare nevne et par av Gunder Solvesens barn. I sitt 5. ekteskap med en dame som het Mariken Hansdatter hadde Gunder Solvesen to døtre – Anna Elisabeth som ble gift med Hans Jacob Bomhoff av den kjente Skiensslekt, og Inger som ble gift med Lars Jensen Forbech av den ikke mindre kjente Skiensslekt. Her er vi igjen på genealogisk grunn av den art som særlig skal pløyes her.

Skiensslekten Forbech har mange interessante konneksjoner. Det har ikke lyktes å påvise den særlig langt tilbake. Den eldste jeg kjenner i direkte mannslinje er kjøpmann og skipsreder i Skien Gregers Pedersen, som levde omkring 1700. Gjennom hans hustru Sophia Børgesdatter (skifte 1710) fører en interessant linje over til det materiale som jeg behandlet i begynnelsen av denne artikkel. Hun var nemlig en datterdatter av Hr. Gregers Mortensen, soknepresten til Bamble som jeg nevnte under omtalen av Winterslekten. Gregers Mortensen hadde en datter som het Maren, og hun ble gift med en handelsmann i Kragerø, Børge Eriksen. Sophia var datter av ham. Med Gregers Pedersen hadde hun flere barn. To sønner, Peder og Jens, kalte seg Forbech. Peder Gregersen Forbech var gift med Christina Christophersdatter Widesløv. Jens Gregersen Forbech som var hospitalforstander i Skien var gift med Elisabeth Sommer (dennes slekt skal jeg senere komme tilbake til) Av Gregers Pedersen og Sophia Bergesdatters barn skal ellers nevnes to døtre – Elen, som ble gift med Bent Gjertsen Bomhoff av den før nevnte Skiensslekt, og Maren som kom i ekteskap med skipper Lars Christophersen Widesløv, bror av Peder Forbechs kone. Her var altså to søsken gift med søsken.

Av Gregers Pedersen og Sophia Børgesdatters barn er det bare hospitalforstander Jens Gregersen Forbech vi skal se nærmere på. Han var som sagt gift med Elisabeth Sommer. Med henne hadde han 9 kjente barn. Den eldste sønnen, Thomas Sommer Forbech, sløyfet Forbech-navnet og kalte seg Thomas Sommer. Han gikk den akademiske vei og endte som sokneprest til Eivindvik på Vestlandet.

Thomas Sommer, som han altså kalte seg, var gift 2 ganger og fikk etterslekt med navnet Sommer. En annen sønn av Jens Gregersen – Gregers Jensen Forbech ble gift med Susanna Cappelen, datter av Didrik Cappelen på Store Kolstad i Holla, og hadde flere barn med henne, deriblant kjøpmann i Skien Gregers Gregersen Forbech, som ble gift med sin kusine Sophia Dorothea Cappelen.

Jens Gregersen Forbech hadde blant sine øvrige barn sønnen Lars, det var han som var gift med Inger Gunderdatter Buer. Lars Jensen Forbech som han altså het, var opprinnelig skipper, men endte sine dager som losoldermann i Brevik. I ekteskapet med Inger Gundersdatter Buer hadde han 4 barn. Eldst var Mariken, oppkalt etter bestemor Buer. Hun var først gift med skipper Ole Erichsen Scheets, i Brevik, og etter at denne døde i Holland, ble hun gift med en annen Breviksskipper, Niels Hansen Coch. Gjennom det sistnevnte ekteskap ble hun stammor for den betydeligste delen av slekten Coch i Brevik. Denne slekten har spilt en stor rolle der ute. Niels Hansen og Mariken hadde en sønn Ole Andreas Coch, som ble kjøpmann i Brevik. I ekteskap med Marthe Margrethe Willumsen fra Porsgrunn hadde han sønnen Nicolai Wilhelm – matadoren N. W. Coch som residerte i Breviks nåværende rådhus og var byens største kjøpmann og skipsreder gjennom mange år i siste halvdel av forrige århundre. Han hadde tre sønner som vokste opp – Oluf som fortsatte forretningen. Christen som ble sakfører og Nicolay Wilhelm – som mange av leserne sikkert har kjent som ildsjelen distriktslege Nicolay W. Coch, som skaffet Brevik sykehus og gamlehjem og som var drivfjæren i Breviks Historielag fra det ble stiftet og til han døde.

Foruten Mariken, som altså ble gift Coch, hadde Lars Jensen Forbech bl. a. sønnen Hans Jacob som ble gullsmed i Brevik, hvor han er ett av de mer kjente navn i håndverkets

historie.

Hans utgang av dette liv var imidlertid trist idet han døde som i fattiglem på Osebakken.

3

Hospitalsforstander Jens Gregersen Forbech var som vi har hørt gift med Elisabeth Sommer og hadde derved fått tilknytning til en av de mektigste og mest interessante slekter i Skien i 1600- og begynnelsen av 1700-årene. Ætten kan føres tilbake til Thomas Jensen som var lagmann i Skien 1623 – 53. Han var visstnok gift med en Maria Thygesdatter. Sønnen Jon Thomessen var borgermester i Skien. Han var eier av atskillig jordegods, bl. a. Jomfruland utenfor Kragerø. Borgermesteren var gift tre ganger, siste gang med Elen Jensdatter som det ble skiftet etter i 1701. Med henne hadde borgermesteren en rekke barn – Jon, som ble sorenskriver i øvre Telemarkens østfjellske sorenskriveri, Inger Catherina som giftet seg med byfoged Hendric Schiltroed, Skien. Thom, som ble betydelig kjøpmann og skipsreder og dessuten var rådmann i Skien, Boel eller Bodil som, ble gift med en Jan Thomessøn og hadde en sønn Jonas som i 1701 var bosatt i London, og endeligen datter Dorothea Hedvig som var gift med en Skiensmann ved navn Augustinus Fiche.

Av borgermesterens barn skal vi se nærmere på begge sønnene. Jon ble om nevnt sorenskriver oppe i Telemarken. Han ble i 1683 konstituert i embetet etter en Chr. Roch, som var blitt suspendert. Sommer var bosatt i Seljord på gården Klomset, senere på Nordgården og deretter på Nordre Forberget i Bø. Han giftet seg i 1679 med en Anna Wolfsdatter som imidlertid døde i begynnelsen av 1680-årene etter å ha skjenket sorenskriveren en sønn som ble døpt Peder. Det ble først skiftet etter sorenskriverfruen mange år etterpå i 1701 – og da oppstod det en gevaltig trette mellom sorenskriveren og hans sønn – den slag forekommer jo i de beste familier. Gutten som bare var 2½ år gammel ved morens død, hadde gått temmelig meget for lut og kaldt vann og utviklet seg til noe av en rabbagast. Under skiftet i 1701 får vi opplyst at de unge mann hadde stått plikt og bot pga. leiermål med et løskvinnfolk. Det ble forøvrig ikke med denne ene forbindelsen med kvinnfolket. Året etter – i 1702 – ble det likesom i 1701 båret til dåpen uekte avkom av Peder Sommer og hans venninne oppe i Seljord. Var sønnen ille, så var ikke faren bedre.

I 1703 ble sorenskriveren dømt fra sitt embete av Høyesterett.

Sorenskriveren hadde som nevnt en bror Thomes eller Thomas som bodde i Skien. Han var en betydelig mann i byen – stor kjøpmann, skipsreder og jorddrott – og bekledde rådmannsvervet. Dette vervet kom forøvrig også en sønn av ham til å få. Rådmann Thomas Sommer var gift to ganger, først med Catharina Dyssel, som døde i 1690, og så med Petronelle Iversdatter som døde i 1698. Hans første hustru, Catharina Dyssel, tilhørte en ætt hvorfra den danske adelsslekt Falkenskiold har sin opprinnelse. To brorsønner av Catharina ble nemlig adlet under dette navnet i 1716. Rådmannens annen hustru var datter av lagmann i Skien Iver Hansen og Maren Clausdatter. Thomas Sommer var som nevnt skipsreder. I en skipsliste fra 1695 føres han opp som enereder eller partreder for 6 av de 19 skuter som hørte hjemme i Skiensfjorden. Da rådmannen døde to år etter i 1697, viste boet aktiva for vel 50,000 riksdaler. Etter at gjelden og barnas morsarv var trukket fra, var det ca. 30,000

riksdaler igjen til deling. Rådmannens bygård lå på østre side av Prinsensgate. Til huset hørte bl. a. stall med 3 spiltau og fjøs til 4 kuer. Ellers ble det bl. a. registrert en del gullgjenstander, en betydelig mengde sølv, diverse bøker, deriblant en «Norges Beskrivelse udi dansk Stil in qvarto» og «Christelige Lieder Docter Morten Lutheri». Boet eiet 2 sager i Skien og 1 ved Herre samt en rekke gårder i Mælum, Helgen, Holla, Romenes, Ness, Bø, Seljord, Hjartdal, Kviteseid, Bamble og Gjerpen. – I sitt første ekteskap hadde rådmannen 1 sønn, Jon, og 5 døtre – Elen (g. m. Anders Madsen, Skien), Maria (g. m. den beryktede foged i Bamble Rasmus Pedersen Herstad), Anne (g. m. kjøpmann i Skien Johan Jørgensen Erboe), Boel (g. m. Michel Nielsen Storm) og endelig Elisabeth (g. m. den før omtalte Jens Gregersen Forbech). I sitt annet ekteskap hadde rådmannen en sønn Iver og en datter Catharina. Sønnen, Iver Thomessen Sommer, fulgte i farens fotspor og ble rådmann i Skien. Han var gift med Boel v. Cappelen og hadde med henne bl. a. sønnen Ulrik Fredrik. I 20-årsalderen var denne sønnen leser i fattigskolen i Skien og hadde en årlig gasje på 67 riksdaler. Senere kom han høyere på strå, idet han endte som sokneprest til Rødenes. Han var gift med Anna Dorthea Baar.

Av rådmann Thomas Sommers barn i l. ekteskap har jeg lyst til å si et par ord om datteren Maria g. m. foged Rasmus Pedersen Berstad. Jeg skal ikke gå i detalj om paret, men henviser til en artikkel jeg har offentliggjort, «Fogdene på Hellestvet». Det er en tragedie som her blir rullet opp: Den rike rådmannsdatteren fra Skien som ble gift med den avsatte foged på Hellestvet i Bamble og endte i rene elendigheten. Skal noen gang det gamle ord om at kjærligheten er uten vilje ha gyldighet, så må det være her. Maria Sommers brudgom, Rasmus Pedersen Herstad, hadde i 1693 blitt avsatt som foged fordi han hadde opptrådt utilbørlig – «til egen nytte og bondens forarmelse», og så går den noenogtyveårige Maria Sommer bort og gifter seg med denne avdankede slabbedasken som attpåtil var 16 år eldre enn henne. Enten må Maria ha vært lite fager å skue, så hun tok den frieren som meldte seg, eller den forhenværende foged må ha vært en farlig sjarmerende herre. Hennes gemal var en ordentlig kverulant, som i de følgende år var innblandet både i hærverk og legemsforarmelse. Etter å ha solgt Hellestvet flyttet han til Skien og her døde han i 1729, nedsyltet i gjeld.

Under behandlingen av Winterslekten nevnte jeg at en datter av Skienskjøpmannen Hans Gregersen Winter ble gift med skotten David Chrystie som hadde slått seg ned i Brevik. Karen Hansdatter Winter og David Chrystie hadde en datter Amborg, som ble gift med den fremtredende Brevikskjøpmann Niels Larsen og senere bosatt i den monumentale Tollbugården i Brevik. Niels Larsens eldste søster, Karen, som var 16 år eldre enn ham, var for øvrig gift med Amborgs farbror Andrew Chrystie som bosatte seg på Moss og ble stamfar for Mossegrenen av Chystieslekten. Vi skal se litt på Niels og Karens slekt. Den er meget interessant fordi den griper inn i slekter på mange kanter, men mest fordi den viser hvorledes en ren bondeslekt kunne arbeide seg opp i byen i gamle dager og hevde seg med glans overfor det fornemme handelspatrisiat.

Karen og Niels hørte til den bekjente Lerstangslekt, som opprinnelig skriver seg fra gården Lerstang i Eidanger. Blant bondeslektene i Eidanger er det ingen som i den grad har gjort seg gjeldende. Den har inntatt en fremtredende posi-

sjon i hjembygden fra de eldste tider den kan påvises, og til våre dager. Og ekstra glans over navnet kastet en gren av slekten som, gjennom 4 generasjoner førte an i Breviks handelsliv i hollendertiden.

Fra slutten av 1500-årene satt det en mann ved navn Gjord som bonde på Lerstang. Han var en velstående kar – foruten 3/7 av Lerstang (resten av gården var kirkegods) eide han gården Ramberg i Eidanger og en del annet gods. Gjord hadde to sønner – Sto og Rasmus. De brukte hver sin del av Lerstang og drev dessuten shipping sammen idet de eide en liten skute felles. Denne skuta var forresten scene for et familiedrama. Et utrykt diplom fra 1651 redegjør for affæren, som fant sted mens fartøyet lå i stranden nedenfor Lerstang. Brødrene var ombord med hver sin sønn, og på en eller annen måte røk de opp i slagsmål – far og sønn på hver side. Rasmus ble temmelig snart skjøvet i vannet. Da han kom på land, var sønnen hans borte. Det viste seg senere at han var gått samme veg som faren – han ble senere funnet død på bunnen. Sto og hans sønn havnet forøvrig også i det våte element da de skulle forsøke å komme seg ut i skipsbåten. Rasmus, som de hadde ekspedert i sjøen, svømte ut og reddet dem etter tur. – Det var antagelig Stos sønn Amund som hadde, gjort ende på fatteren. Amund var en hissig krabat som tidligere hadde vært ute med kniv etter en annen av sønnene til Rasmus. Hvorledes det gikk med saken er ikke kjent, men Amund forsvinner i hvertfall fra Lerstang, og farens part i gården gikk over til en sønn av Rasmus.

4

Rasmus Lerstang hadde 4 sønner – Anders som altså ble drept, samt Isach, Søren og Niels. Isach og Søren fortsatte slektens tradisjoner i Eidanger mens Niels slo seg ned som kjøpmann i Brevik. Slekten historie i Eidanger er for det vesentlige av spesifikk bygdeinteresse og skal ikke behandles nærmere ved dette høve, da det jo er slektsforbindelser som fatter over større deler av distriktet som er emnet her. Jeg vil imidlertid fremholde at Lerstangslekten i Eidanger er et meget interessant tema, som jeg gjerne skulle oppholde meg mere ved. Forøvrig skal nevnes at Lerstangslekten grenner i hjembygda også har skudd som har gjort seg bemerket utenfor bygdesamfunnet. Jeg skal bare peke på en kognatisk linje som fører fram til Breviksmannen Cornelius Hansen, som deltok både i slaget på Københavns red i 1801 ved å byens bombardement i 1807. Linjen fører fra ham videre til legatstifterne Christian og Theodor Corneliusen i Brevik.

Rasmus Lerstang hadde som nevnt en sønn som het Niels, og det blir ham og hans avkom jeg skal behandle her.

Niels Rasmussen Lerstang ble som vi har sett kjøpmann i Brevik. Han hevdet se bra – i 1680-årene var han således den betydeligste skattyteren blant forretningsmennene det ytre fjordstrøk. Han eide flere gårder i Eidanger og må dessuten ha eid jord i Solum i ettersom både han og hans enke disponerer over jord under Søndre Bjørntvedt i slutten av 1600-årene.

Niels Rasmussens hustru het Trinche til fornavn (noe patronymikon kjenner vi ikke). De var tre barn i ekteskapet, to sønner – Lars og Jacob – samt en datter. Jacob er ubetinget den av Lerstangslekten som ettertiden kjenner best – han var en betydelig donator til kirkelige og sosiale formål i Brevik og har sitt portrett hengende i Brevik kirke. Når det gjelder slektsforbindelser er han imidlertid ikke av interesse, idet han ikke fikk etterslekt. Det er riktig nok gjort

forsøk på å tillegge ham en sønn, men Jacob Nielsen har nok ikke hatt noen galante eventyr som fikk følger.

Niels Rasmussen Lerstangs annen sønn er imidlertid av betydelig interesse som genealogisk materiale. Han fikk en rekke barn som knyttet ekteskapelige forbindelser med fremtredende slekter i distriktet og er derfor nettopp noe for oss når vi skal finne rede på slektsforbindelser her i gammel tid.

Før vi behandler barna skal vi imidlertid se på foreldrene Lars Nielsen Lerstang og Gunhild Axelsdatter. Lars var født i 1677 og døde i år 1723 – han døde altså relativt ung. Han fortsatte i farens fotspor som forretningsmann i Brevik og var byens matador på sin tid. Slektradisjonen tro eide han flere gårder i Eidanger. Hans hustru – Gunhild Axelsdatter – var datter av tollbetjent i Brevik Axel Olsen. Hun var forøvrig søster av Jacob Nielsens ekteviv Bodil Axelsdatter, hvis kontrafei vi kan beskue i Breviks kirke ved gemalens side.

Lars og Gunhild hadde følgende barn som vokste opp:

1. Karen Larsdatter g. m. kjøpmann Andrew Chrystie, Moss (nevnt før).
2. Christine g. m. Nils Grubbe i Brevik. Deres sønn Bernt ble kjøpmann i Skien.
3. Trincke, gift med trelasthandler Søren Christensen Berg, Brevik (opprinnelig fra Eidanger). Han ble snart enkemann og giftet seg på ny med en datter av sokneprest Fredrik Mejer til Eidanger.
4. Aase Maria g. m. kjøpmann Lauritz Mathiasen Fuglesang, Moss, senere Brevik.
5. Anne Magrethe g. m. skipper Jørgen Pedersen Holst.
6. Niels Larsen som bodde i Tollbugården i Brevik.

Den eneste som kunne føre slekten videre på agnatisk vei var altså Niels Larsen. Han ble tidlig foreldreløs – faren døde før gutten var to år gammel og moren da han var seks år. Niels var imidlertid så heldig å ha onkel Jacob, hvis kone dessuten som vi har sett var søster av guttens mor, og kom i huset til dem. Bedre pleieforeldre kunne en liten gutt ikke få. De var barnløse, men fylt av trang til å gjøre godt, så Niels hadde det nok som plommen i et egg. I 1746 overtok Niels farbrorens forretning. Han ble da overdratt to skip og andre aktiva, så en må si at han ble satt godt i veg. Den unge mann skulle også komme til å gjøre ære på sin slekt. Da han døde i 1773, var han Breviks ledende forretningsmann. Han eide en lang rekke gårder i Eidanger, deriblant Breviks grunner. Blant de aktiva Niels Larsen hadde overtatt etter onkel Jacob var det såkalte ringeprivilegium i Skiensfjorden. Dette forunderlige privilegium, som først ble innløst av fjordens havnevesener i 1913, gikk ut på rett til avgift av fortøyningsringer som var anbrakt langs fjorden fra Lange-sund til Porsgrunn. Avgiften skulle svares selv om ringene ikke ble brukt. Fruen i Tollbugården, Niels Larsens hustru, het som nevnt Amborg og var født Crystie – hun var datter av den før omtalte skotten David Crystie i ekteskap med vår gamle kjenning Karen Hansdatter Winter fra Skien. Niels og Amborg hadde 4 barn som levde opp, og to av dem ble gift med Wesseltofter fra Skien – kjøpmann Jacob Nielsen ble gift med Anne Zachariassen Wesseltoft. Foruten Jacob og Bodil bestod søskenflokket av David og Lars Nielsen. Da Bartholomæus Løvenskiold skrev sin Bratsberg Amts beskrivelse i begynnelsen av 1780-årene, berettet han at Niels Larsens sønner drev en anseelig handelsvirksomhet i Brevik. Få år etter gikk imidlertid to av avleggerne

konkurs – Jacob i 1786 og Lars året etter. Da ristet deres mor, Amborg salig Niels Larsen, Breviks støv av sin føtter og drog til Christiania hvor hun kjøpte en gård i Skippergata og begynte handel i 1717. Jacob Nielsen flyttet til moren i Christiania med sin familie, og da hun døde, viste det seg at Jacobs kone – født Wesseltoft fra Skien – hadde fått skjøte på svigermorens gård i Skippergata. De andre arvingene ble som rimelig kan være rasende, og påstod at avdøde i sin høye alderdom og barndom var blitt «fortoblet til at fabriquere» skjøtet. Det utviklet seg i det hele livlig trette, hvor det ble slengt skitt fra begge sider, hvis en tør bruke et slikt uttrykk om innlegg fra prokuratorer. Jeg synes forresten uttrykket må være berettiget når det sies om fru Nielsen, født Wesseltoft, at hun ble etterlatt «i nøgen til stand» av sin mann (meningen var at hun ble enke uten midler – Jacob Nielsen var nemlig også død) og når motparten ble beskyldt for å ha «onde hjerter».

To av deltakerne i denne familieoppvask tilhørte som nevnt slekten Wesseltoft fra Skien, og jeg skal slutte med å plassere dem i genealogisk sammenheng.

Wesseltoftslekten stammer fra Hr. Jørgen Simonsen Schee; som var født i Stavanger i 1612 og døde i 1692 i Vitseltofta i Skåne, hvor han hadde vært prest. Han hadde en rekke barn som etter datidens skikk, tok navn etter farens pastorat; deriblant Simon Jørgensen Wesseltoft (1660 – 1739), som ble kjøpman i Skien. Dennes sønn Zacharias Simonsen Wesseltoft (ca. 1701 – 1777) fortsatte i farens fotspor i Skien. Han ble gift med Inger Nilsdatter Bugge fra Larvik, og blant deres barn var Jørgen Zachariassen (1739 – 1799), som ble gift med Bodil Nielsdatter (Lerstang) fra Brevik og Anne Zachariassen som ble gift med Jacob Nielsen (Lerstang) d. y. fra Brevik.

Når vi behandler slektsforbindelser i Skiensfjorddistriktet i gammel tid, kunne det være atskillig grunn til å gå nærmere inn på Wesseltoftslekten idet de griper inn i flere av distriktet ætter. Den som måtte ønske å se mer på distriktets slektshistorie under den synsvinkel vi har gjort det gjennom disse artikler vil ha glede av å studere en liten stamtavle over Wesseltoftene som Sophie Høegh utga i 1893.

AMSTERDAM-TUREN.

Av Thor Wølner Gundersen

Torsdag 8. til søndag 11. august 2002 arrangerte Grenland Ættehistorielag sin første medlemstur til utlandet. Fra før har vi lang erfaring i å arrangere turer innenlands – til museer og arkiver, til ættegårder og andre interessante mål, som f. eks. turen med Halvor J. Sandsdalen til Seljordshei og Trollebotn – men vi merket etter hvert en dalende turinteresse blant medlemmene. Vi var derfor spente på interessen denne gangen.

Tanken på en utenlandstur dukket opp da Fokke van der Meer meldte seg inn i laget og søkte etter medlemmer med nederlandske forfedre. Undertegnede var den eneste i styret (kanskje i hele laget?) som kunne skilte med noe slikt, og kontakten var opprettet. Fokke lurte på om det var interesse for en tur til hans hjemby Amsterdam, og etter en tid tok undertegnede dette opp i styret. Fokke ble innbudt til å orientere på et av våre utvidede møter, og hans inspirerte kåseri (med bruk av internett) fanget manges interesse – 23 påmeldte.

På Schiphol flyplass ble vi møtt av Fokke (han og kona Trine hadde tatt bilen nedover), og i bussen inn til byen fikk vi utdelt kart og bussbilletter. Vi fikk også en del nyttig informasjon – alt fortalte om et grundig

forarbeid. På kvelden var hele gruppen samlet på italiensk restaurant, og på hjemveien, på et utendørs "vanningssted", fikk vi med oss en imponerende turnoppvisning av en kar som kun var "iført" et par strategisk plasserte stjerner. Vi forsto at vi var kommet til kontinentet!

Fredag tok vi buss til Spui, der vi så den gamle lutherske kirken, hvor Cort Adeler giftet seg med den 19 år yngre Anna Pelt den 25. juli 1662. Vi så også Cort Adeler's hus (se bildet) og nabohuset, som tilhørte familien Pelt. Derfra spaserte vi til Rembrandt-

huis. På veien dit – og senere under hele oppholdet – la Fokke for dagen en imponerende kunnskap om Amsterdams historie. Interiøret i Rembrandthuis var autentisk 1600-talls, men hadde ikke tilhørt Rembrandt selv. Det samme gjaldt bildene, men mange trapper opp fant vi en rekke av hans raderinger samlet, og blant disse – en av mine fjerne slektninger, Cornelis Claesz. Anslo (se bildet), en nevø av min forfader Trond Claussen i Oslo (Anslo er et annet ord for Oslo). Dette var selvsagt en stor overraskelse, selv om jeg kjente til Rembrandts maleri av Cornelis Anslo, velkjent mennonittprest og handelsmann.

Etter besøket i Rembrandts hus spredte vi oss, for så å samles til en solid lunsj på Waag (navn etter vekta ved den gamle St. Anthonie byport, bygd i 1478). Fra Waag fortsatte vi langs Zeedijk, det gamle diket mot havet (nå er mer land vunnet inn). Ved Zeedijk fikk vi se et flott kinesisk tempel i tradisjonell stil, vi fikk se og høre om Olavskapellet (nevnt første gang 1451) og Olavsstatuen, og like bortenfor er Museum Amstelkring, en skjult katolsk kirke (se bildet) fra 1600-tallet. Etter reformasjonen var det ikke lett å være katolikk i Amsterdam, og kirkene måtte kamufleres

Lørdag reiste vi først til Anne Frank-huset. Historien om Anne Frank, hennes familie og deres skjebne er kjent for de fleste gjennom Anne Franks dagbok, og det gjorde et sterkt inntrykk å gå rundt i dette huset, hvor familien klarte å holde seg fullstendig skjult for nazistene i over to år, inntil de ble angitt i august 1944. Bare Otto Frank, Annes far, overlevde nazistenes utryddelsesleirer.

Deretter tok vi en spasertur i Jordaan, en gammel bydel i Amsterdam. Fokke orienterte bl. a. om hofjes (en innelukket gårdsplass/hage som sammen med husene rundt danner en enhet), og så sto vi brått foran Anslos hofje (se bildet), bygget av Claes Claesz. Anslo i 1616. Claes var sønn til Oslos borgermester Claus Hollender. Claes Claessons bror Trond ble borgermester i Oslo etter faren, mens Claes altså dro tilbake til farens hjemsted og ble en meget rik kjøpmann. Det ga en egen følelse å stå i gården der mine forfedre trolig har vært på besøk på 1600-tallet. Senere fant Fokke fram til ytterligere to hus som Claes Claesz. Anslo hadde eid – en utmerket forskningsjobb!

Lørdag ble en travel dag, men mat må en også ha. kunstnerliv.

Fokke hadde bestilt bord på The Pancake Bakery, og denne pannekake-lunsjen ble en stor opplevelse. Deretter dro vi i forskjellige retninger, for så å samles til kanalbåt-tur (se bildet). En båttur er alltid en fin måte å se en by på, men det var også på kanalene vi opplevde vår eneste kollisjon i storbyen – to kanalbåter støtte sammen idet vår båt skulle foreta en 90 graders sving inn i en annen kanal. Heldigvis kunne vi fortsette. Fra kanalsystemet kom vi ut på Amsterdam havn, hvor vi bl. a. fikk se en kopi av en ostindiafarer fra 1600-tallet, et imponerende seilskip. På kvelden spiste vi middag på en indonesisk restaurant.– en sterk opplevelse for mange!

Vi hadde håpet å rekke Rijksmuseum også, men det får bli en annen gang. Amsterdam har mye mer å by på enn det en rekker på tre dager, og vi er nok flere som kan tenke oss å dra tilbake. Men lagets neste utenlandstur (for det blir vel flere?) bør vel gå et helt annet sted. Hva med Island, et land breddfullt av historie og slektsinteresse?

Søndag delte vi oss. Noen ble med Fokke til Sjøfartsmuseet, hvor det bl.a. er en utstilling om VOC (Forente Ostindiske Kompani), som ble stiftet for 400 år siden. Resten ble med Fokkes kone Trine, som på hele turen var en utmerket guide hver gang reisefølget delte seg (det var jo så mye forskjellig å gjøre og oppleve i Amsterdam!). Vi dro først til et diamantsliperi i nærheten, og dette besøket ble en minneverdig opplevelse – av to grunner: 1 – på grunn av en uvanlig dyktig omviser, 2 – fordi vi nesten ikke kom ut igjen! Omviseren mistet en bitte liten diamant, og hun fant den ikke igjen. Til slutt kom den for en dag – på skoen til Andreas! Da slapp vi endelig ut av rommet. Etterpå var vi på van Gogh-museet, meget instruktivt med hensyn til de forskjellige periodene i hans

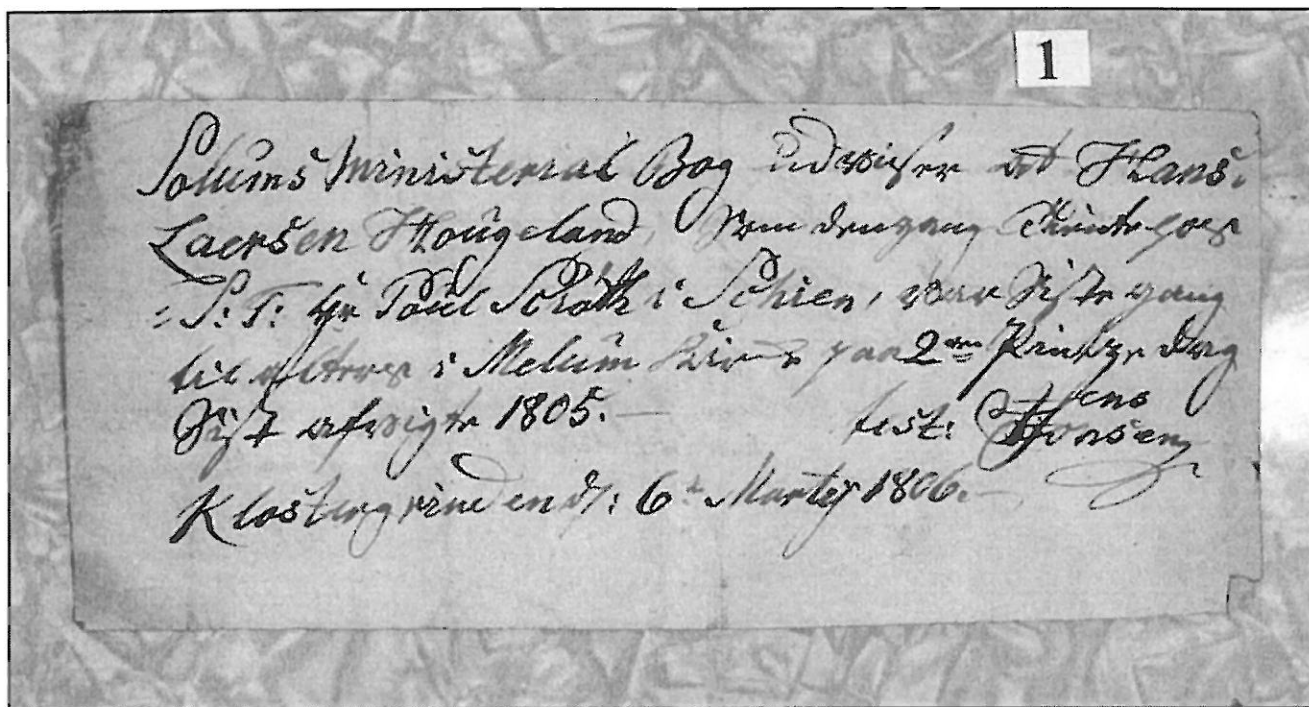
NYE PRESTEATTESTER ER FILMET – SKIEN PRESTEGJELD

Av Jan Christensen

Filmingen på Statsarkivet på Kongsberg fortsetter, og i sommer har vi avsluttet filmingen av Skiens presteattester. Det har vært en stri tærn, både med filming og med redigeringen etterpå. Men nå er det endelig ferdig.

Det har blitt totalt 2 cd'er med tilsammen noe opp mot 6000 attester. De spenner stort sett over hele 1800-tallet, men kun 1 er fra 1790-tallet.

Den første er datert 2. oktober 1793 og er en attest gitt til Anders Jensen, sønn av klokkeren i Solum. Han skulle til København for å utdanne seg videre til skoleholder.

Cd'en kan som vanlig kjøpes fra formannen, eller den kan lånes i arkivet. Flere detaljer finnes på lagets hjemmeside.
<http://www.slekt.org/grenland/>

HVEM VAR KIERSTEN LARSDATTER LIE?

Tore Granly. tore.granly@c2i.net tlf: 971 59 382 tlf 35 97 62 05

Var **Kirsten Larsdatter Li** (ca 1681-1741) – gm Jacob Larsen Meen – datter av **Lars Jacobsen Lie** og **Magnhild Mathisdatter** eller var hun datter av **Lars Hansen Klep** (Sagdrenge) og **Tore Nielsdatter**. I forbindelse med en gjennomgang av de fadderne Kirsten og Jacob Meen brukte, fant jeg noe spennende som fikk meg til å grave enda mere. Med denne artikkelen vil jeg synliggjøre en mulig teori om hvem som var Kirstens foreldre.

På Lie i Gjerpen har vi dette ekteparet:

Lars Jacobsen Lie og Magnhild Mathisdatter. Når Magnhild dør i 1695 har de disse barnene: (skifte 7, Pro.k. 2 pag. 10a fra 22.1.1695)

1. Gunder Larssen, myndig,
2. Ole Larssen, ---"--,
3. Anders Larssen, umyndig,
4. Kari Larsdtr. ---"---,
5. Gunhild Larsdtr. ---"---.

På Snibetorget i Skien har vi dette ekteparet:

Laurs Hansen Klep og Turi Nielsdatter. Når Laurs dør i 1693 har de disse barnene: (skifte 16.12.1693 – side 91a)

Hans
Kiersten

Fra 1698 dukker en **Lars Lies qde Tore** opp som fadder. Jeg har ikke funnet noen vielse for dette paret i Gjerpen. Antakelig er denne vielsen foregått i Skien, men der mangler kirkeboken for den periode, dessverre.

Det dukker også opp en **Lars Lies stiftsønn Hans** som fadder. Den samme Hans blir ved senere anledning kalt for sønn av Lars Lie. Jeg tror det er samme person som blir kalt **Hans Larsen Lie** som også blir mye brukt som fadder. Hans dør i 1742 60 år gammel. Kan det være denne Hans: 6/11-1678, Lauritz Kleppes Søn, Hans .

Ved et par anledninger blir en **Lars Lies datter Kiersten** brukt også som fadder, men **Lars Jacobsen Lie** har ingen datter som heter Kirsten (se

over) og hun ble født før **Lars Lies kone Magnhild** døde. Derfor antar jeg at også hun er et 'stebarn av **Lars Jacobsen Lie**.

Lars Lies qde Tore blir sammen med **Lars Lies stiftsønn Hans** brukt flere ganger som faddere for **Solve Ovestad** og **Knut Folloug** uten at andre fra Lie er brukt. Disse to er brødre og har da patrinykonet Nilsen. Så jeg antar da at Tore er deres søster og heter **Tore Nielsdatter**.

I 1692 brukte Solve en **Laurits Klep fra Scheen** som fadder og i 1690 ble en **Laurits Hansen fra Skieen** brukt som fadder hos Knut. Jeg kan ikke finne noen annen fellesnevner på dette enn at **Laurits (Laurs) Hansen Klep** var deres felles svoger og da gift med deres søster **Tore Nielsdatter**

En mulig forklaring på Turi/Tore er at danskenes uttale av U ligger veldig opp til vår O og en dansk 'sorenskriver' kunne fort oppfatte vår O som U.

*Er det utfra dette et mulig scenario at **Kirsten Larsdatter** var datter av **Lars Hansen Klep** (Sagdrenge) og **Tore Nielsdatter** og kom til Lie fordi moren **Tore** giftet seg igjen med **Lars Jacobsen Lie**? Da var kanskje **Hans Klep** og **Nils Follaug** og **Kirsten Tollefsdatter Follaug** hennes besteforeldre?*

BYGDEBØKER TIL SALGS

Av Per Stian Bjørnø Kjendal.

Det viser seg at mange av bygdebøkene vi alle bruker så mye fortsatt er i salg. Mange med meg har trodd at mange av disse har vært utsolgt, og har sett etter disse i bruktbutikker og antikvariater. Det kan jo bli en dyr fornøyelse. Jeg har derfor sendt e-mail til alle kommuner i Telemark, og har begynt å få svar fra mange. Dette er de jeg har mottatt til nå, mer kommer i neste nummer :

BAMBLE BYGDEBOK

2 bind, kan kjøpes fra Kulturkontoret i Bamle eller på Cudrio-museet. 900 kr for begge.

BRUNLANES BYGDEBOK

3 bind, kan kjøpes i Larviksbanken i Larvik, pris er ukjent..

FYRESDAL GARDS- OG ÆTTESOG

3 bind, kjøpes fra Fyresdal kommune, sentralbordet. 600 kr for alle 3.

NISSDAL :

Nissedal kommune har følgende bøker tilsalgs:

Kjell Åsen:

Nissedal bygdesoge - Gard og ætt - Nissedal sokn kr 400.

Nissedal bygdesoge - Gard og ætt - Treungen sokn kr 400.

Nissedal bygdesoge - Kultursoga fram til 1900 kr 400.

Ved kjøp av alle 3 bøkene kr 1000,00.

Nissedal bygdesoge - Kultursoge 1900 - 1999 kr 450.

Ved kjøp av alle 4 bøkene kr 1200,00.

Alle bøkene er tilsalgs i administrasjonen i Nissedal kommune.

SILJAN

Siljan bygdebok koster 350 kr og kan kjøpes fra kommunehuset i Siljan.

SOLUM

Solum historielag har begge bind av Solum bygds historie til salgs. Prisen er 500 kr for begge.

TINN

Tinn kommune har følgende bygdebøker:

Tinn Soga Bind I & II - selges v/Rjukan Bibliotek, kontakt: Per Espeland, tlf. 35081663.

Rjukans Historie, Bind I,II & III - selges hos Bokhandler Køhn, tlf. 35091206.

VINJE:

Vinje kommune har for salg "bygdebokar for Vinje", 4 bind. pr stk kr 250,-.

Henvendelse Tenestetorget Vinje kommune, 3890 Vinje.

SPØRSMÅL OG SVAR

TOLLBETJENT LAGAARD / SKIEN

Jeg søker hjelp til å finne navn på foreldre til Peter Lagaard og foreldre til Sophie Elisabeth Cathrine Jørgensen, samt hvor de er født..., eventuelt når de giftet seg... Peter er født 15.3.1767, antagelig i København, men hvor og hvem er foreldre? Sophie Elisabeth Cathrine Jørgensen, er født 1767, men hvor og hvem er hennes foreldre. Ryktet er at en av dem er av familien KAAS, som bla var kammerherre? Ved folketellingen 1787 finner jeg Lagaard bosatt i Sankt Annæ vestrekvarter, og han bor i en meget etablert husstand. Men her står ikke fødested på Peter. Yrke er Tiener? I 1801 er Peder kongelig tollbetjent og gift med Sophie og har to barn. Bosatt i Rosenborg Kvarter. Ved folketelling i 1787 finner jeg i København Christian Lagaard (2 år eldre) og Niels Lagaard (4 år eldre en Peter). Der finnes også en Ole Jørgen Lagaard? Peter flyttet til Skien i Norge da deres hus og deler av København brant i 1807 (Bombet av Engelskmennene). Han var toller i Langesund i 3 år, senere som undertollbetjent i København, og flyttet til Norge i 1810. Min bestemor fortalte at når Peters sønn Alexander Ove Laurentius Lagaard (Utdannet prest) var på besøk hos familie i Damark, besøkte han slottet og hoffet. Når han ble konfrontert med dette sa han; Det kommer an på hvem man er, og ikke på hvor man kommer fra... Trenger hjelp til å finne informasjon fra; Kirkebok, oversikt over utdannelse Toller, utvandringsprotokoll m.m, for å finne forfedre til Peter og Sophie.

Kjetil Arntzen, Solduggsvingen 10, 6518 Kristiansund, Arntzek@frisurf.no, tlf 907 23 108

SOLUM : HOLTAN/LANGELAND

Har noen mer informasjon om dette : Fra Solum : Karen Olsdatter (fca 1724 – 1734) gift med Hans Larsen Holtan / Langeland. Det eneste jeg vet om henne er at hun er søskenbarn med Kristen Hansen Stensrød i Solum, hvis foreldrene er Hans Kristensen Falkum i Gjerpen og Berthe Pedersdatter.

Jon Straume, Ekorntoppen 16e, 3790 Helle

SPOR ETTER EDVARD HJERPAAS FØDT 9/1-1864

Vi søker spor etter bror av min bestefar på morsiden: EDVARD HJERPAAS født 9/1-1864. For bakgrunn med detaljer legger jeg ved kopi fra bygdeboka for Vefsn. I bygdeboka står det at familien hans oppholdt seg i Nord-Rana i 1898. Seiere er deres skjebne ukjent. Det samme kan vi som familie si. Noen holdepunkter har vi likevel:

1. Folketelling 1900 (Digitalarkivet) viser at han oppholdt seg på Røros og arbeidet i gruvene der.
2. Vi har funnet et julekort sendt til hans brordatter (hun var født i 1901). Kortet er skrevet 9.desember 1912. Han oppgir da adresse: Ravngjuvet, Dalen, Telemark (postemplet Lastein)
3. Min mor har fortalt dette:

- han var anleggsarbeider. Fartet rundt på ulike anlegg; gruver, veier og jernbane.
- var i arbeid på Sørlandsbanen.

- døde under arbeidsoppholdet på Sørlandsbanen, og ble begravet ved Bamble kirke.

Våre spørsmål blir ganske mange for perioden 1898 og framover til hans død i ukjent år. Finnes det kilder som kan belyse:

- opphold i Telemark
- dødsdato og kanskje omstendigheter rundt dødsfallet.
- gravplass
- arbeidsgivere

Vi ber om deres hjelp. Vårt telefonnummer er 75 75 52 47 hvis dere trenger opplysninger.

Anders Johan Leiraåmo, Fjellmyra 20, 8149 Neverdal

Grenland Ættehistorielag

Høstmøte 31. oktober

Vi møtes **kl. 19.00 i GS-Bankens møtelokale i Skien**. Inngang fra Skistredet.
Ta heisen opp til øverste etasje.

Foredragsholder er **Ellen Schrumpf**, som vil foredra om «**Barnearbeid i lokalsamfunnet**».

Beverting - Utlodning

Vel møtt!